DAGENS NYHETER.

En utskrift från Dagens Nyheter, 2021-11-21 16:59
Artikelns ursprungsadress: https://www.dn.se/ledare/signerat/orimliga-lasningar-i-regeringsfragan/

LEDARE

Ledare: Orimliga låsningar i regeringsfrågan

PUBLICERAD 2002-09-09

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

Skaffa nyhetsbrev

Först i ett läge av världskrig, eller nästintill, kan jag tänka mig att samtala med socialdemokraterna om en koalition, förklarar centerledaren Maud Olofsson. Folkpartiledaren Lars Leijonborg instämmer för sitt partis del.

Statsminister Göran Persson utesluter varje tanke på att släppa in vänsterpartiet i regeringen. Han avvisar vad jag förstår också möjligheten till koalition med moderaterna. Bo Lundgren gör detsamma i andra riktningen.

Miljöpartiets Peter Eriksson förklarar att de gröna ska rösta emot varje regering som de inte själva ingår i. Med alla dessa absoluta nej, vad återstår av möjlig regering efter valet, för det fall de borgerliga eller s/v inte skulle få egen majoritet? Jo, en socialdemokratisk minoritetsregering som hankar sig fram.

Men just denna lösning har miljöpartiet, centern, folkpartiet, kristdemokraterna och moderaterna förklarat sig vara allra mest absolut emot. "Persson bör avgå som statsminister om det inte finns en majoritet av socialdemokrater och vänsterpartister i riksdagen efter valet", hävdar de alla. "Överläggningar om nästa regering bör hållas under talmannens ledning." Det låter klokt - om det inte var för att samtliga borgerliga partier samtidigt på förhand avvisat varje tänkbart alternativ för en majoritetsregering i det läget.

Den politiska dynamiken bakom alla dessa "absolut inte" är lätt att se. Både centern och folkpartiet har drabbats i tidigare val av att uppfattas som oklara i regeringsfrågan. De vill inte lämna någon öppning som kan bidra till osäkerhet under sista valrörelseveckan.

Likväl är deklarationerna orimliga. Det framstår nu som högst sannolikt att vi efter valet har en riksdag där socialdemokraterna och vänsterpartiet saknar egen majoritet - men där de borgerliga också saknar den. Samtidigt är uppfattningen att vi bör undvika oklara ansvarsförhållanden ytterst välgrundad. Det gäller särskilt som budgetunderskottet åter växer och besluten blir mer krävande än vad de har varit under den senaste mandatperioden. Inför denna utsikt måste det vara möjligt för partiledare att tydligt deklarera vilken regering de i första hand arbetar för, utan att för den skull låsa sig så hårt att varje alternativ blockeras om valutfallet inte blir som de önskar.

Göran Persson borde inte utesluta varje tanke på samverkan med Bo Lundgrens typ av moderatparti. Centern och folkpartiet har gått för långt i att säga "aldrig" till Göran Persson. Det logiska svaret till ett miljöparti som idkar politisk utpressning efter valet borde vara att inleda koalitionsförhandlingar s-fp-c.

Problemet för ett borgerligt parti som samverkar med en socialdemokratisk regering är att ett litet parti som hjälper det stora partiet lätt blir ett stödben för fortsatt s-hegemoni, snarare än likvärdig partner. Regelrätt koalition är bland annat därför att föredra framför överenskommelser som tillfälligt stöttar en ren s-regering. Hygglig balans i storlek hjälper också. Därför kan mer än ett borgerligt parti behöva gå med i en blocköverskridande koalition. Och regeringssamverkan socialdemokrater-moderater bör inte uteslutas, då den tydligt skulle markera att det handlar om bred samverkan över blockgränsen och inte stödben.

Jag tror väljarna numera kan förstå att det inte är uttryck för svaghet i anden att först arbeta för en viss valutgång och sedan, om den inte uppstår, hantera regeringsbildningen på bästa möjliga sätt med den riksdag som medborgarna faktiskt utsett.

TEXT

Hans Bergström

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt